

Az anyagi források kiapadásával másfelé kell pillantanunk, mert a megszokással szakítani gondolatnak is irtózatos. Jó baráti szó, mívelt és szellemes csevegés, őszinteség hitvány töltelékei annak a keretnek, mit gazdag vacsorák és drága ruhák képében önerődön túl készítesz el. Ki egyszerű, de tiszta lelkével egyszerű külsőt őrizget, magára marad. Elfeledik, nem tudnak róla; mert nem mer a nagy tömeghez közelíteni, mely belső értékre szánalmas ugyan, de külső fényelgésével sokat sejtet. Ez a sejtetés kilencven esetben hazug semmiség. Boldognak érezheti magát, ki egyszerűségével egyszerű lelkeket hódít magához. Ha félrelép, holnap ott van, ahol a többi régóta. Vonszolja az ár, a divat ellenállhatlanul, míg vagy összetörve kidől a sorból, vagy a dolog könnyebb végét megfogva az erkölcsiség útjáról letér, csak hogy úr maradjon.

Ezer sebből vérzik a társadalom. Egyet is nehéz gyógyítani; s ha az elkészült, ott van a többi, mely fáj tovább.

Szarvas villanyvilágítása.

Valószínűleg még mindenkinek emlékezetében él az a terv, mely szerint egy Schuckert nevű ezég Kondoroson létesítendő villamos telepről akarta ellátni villamos világítással egész Békésvárnegyét.

E terv megvalósítása azonban oly óriási befektetést igényelt volna, hogy az érdekelt községek még csak tárgyalásokba sem boesátkozhattak annak megvalósítása érdekében. Várnegyének alispánja is belátta, hogy a községek villamos világítással való ellátása a kérdéses terv alapján kivihetetlen dolog s ezért elejtvén e tervet, azon óhaját fejezte ki, hogy a községek külön-külön foglalkozzanak sokkal kisebb befektetést igénylő s csak egy-egy község érdekét felölölő villamos telep létesítésével: a mi természetesen és megejtett számítások szerint is sokkal hasznosabb, ezélszerűbb és könnyebben kivihető a Schuckert-féle tervnél.

Ennek az alispáni óhajnak úgy látszik meg is lett a foganatja. Amint egy felhivatalos kommunikéből értesülünk, a községházán újból kezdenek foglalkozni Szarvasnak villanyos fényvel való világításával. Erintett kommuniké szerint ugyanis a községházán e célból értekezlet volt, melyen a következők vettek részt: Salacz József, Borsa Géza gr., Wieland Sándor dr., Grimm Mór, Kollár Lajos és Mihály Mihály. (Hát a vá-

ros részéről szakember, a közséigi mérnök mért nem vett részt ezen az értekezleten? Szerk.) Az értekezleten Rintanóczy Béla a „Hazai Villamos Részvénytársaság“ főmérnöke bemutatta villanyvilágítási tervzetét, mely szerint a villanyosságai társulat 300 izzó és 6 ív lámpát állítana fel, a melyekkel való világítás nem sokkal kerülne többre mostani világítási kezdetleges kísérletünkénél. Ezenkívül a főmérnök kilátásba helyezte, hogy a szerződés megkötése esetén a magán előfizetésekből befolyó tiszta nyereségnek 20%-a a községet fogja megilletni. A szerződés 50 évre volna megkötendő, ámde jogában állana a városnak a világítás létesítése után 10 év elteltével a vállalatot magához váltani.

Szarvasnak villanyvilágításatervek és reménységek alakjában nem új dolog.

Már tavaly kibocsájtottak egy ívet, a melyen a magán előfizetők 1435 lángot jegyeztek elő s a mely szám, ha a terv a képviselő testület által is el lesz fogadva, bizonyos, hogy rohamosan fog növekedni, kétségtelen jelként annak, hogy mostani nyomoruságos világításunk reformálása közzükség, melyet tovább is elodáznunk nem szabad, s ezzel szemben a képviselőtestületnek, vagy egyes tagjainak esetleges ellenségesállásfoglalása bizonytalannal nem fog rokonszenves fogadtatásra találni városunk polgárainak nagy tömegénél, azoknál, a kik be tudják látni, hogy fejlődő városunk miserabilis világítása, melynél a hold és kalendarium játszik főszerepet, immár tűrhetetlen állapot.

Igaz, hogy a villanyvilágítás ma még nem nagyon olcsó, de a villanyvilágítás drágaságáról levegőben kavargó hírek csakis mese szamba-mehetnek. Számadatokkal lehet bizonyítani, hogy a villanyvilágítás legfeljebb csak egyszeresen haladja meg a petroleum világítás költségeit s specialiter a mi közvilágításunk alig haladná meg pár ezer koronával azt az összeget, melybe mostani tessék-lássék világításunk kerül. De ezzel a többlettel számtalan kezelési, közbiztonsági, közegészségi, köztisztasági előnyök állanak a megítélés serpenyőjében s emélfogva föltétlen igazuk van azoknak, a kik a villanyvilágításnak szükségbeli jelleget tulajdonítanak. Különösen alkalomszerű volna a villanyvilágítás bevezetése most, a mikor egyre-másra emeljük a középületeket.

Villanyvilágításunk tervezetővel részletesebben majd akkor fogunk foglalkozni, ha az teljesen kidolgozott, részletezett lesz.

Egyelőre csak azt az eszmét veljük fel, valjon nem volna-e ezélszerű ezen villanyvilágítási tervbe belevonni a szomszédos

Szent-András, Öcsöd és Kondoros községeket is s azokkal együtt létesíteni a villanyvilágítást. Természetesen számítás dolga lévén megállapítani, hogy az illető községek áramfogyasztása indokolja-e a szükséges távvezeték létesítését.

Pánszláv tanító.

Lapunk mult heti számában a fenti czim alatt czikk jelent meg, melyben felháborodásunknak adtunk kifejezést egy evangélikus tanító eléggé nem kárhoztatható azon cselekedete miatt, hogy a reá bizott népnevelés magasztos hivatásának teljesítése közben pánszláv eszínéket csepegtet az ifju szivokbe s megtagadja hazánk, azon haza nyelvét, mely neki kenyeret ad, megtagadja magyar voltát és saját töves eszínéit igyekszik elpalántálni, s azt nevelni.

Czikkünk pró és kontra megvitatás tárgyává tétetett s felszólalásunkban igen sokan a köteleességerzet megnyilatkozását látván, elismeréssel adóztak! — Mint-hogy azonban voltak, kik szivesen szemelt hunynának s bizonyos megtörtént dolgokra szivesen dobnak a feledés fátylát, alaptalan vádaskodást emlegetve — lapunknak szemrehányást tettek.

Mint-hogy alaptalanul vádaskodni nem szoktunk s szavunknak és cselekedeteinknek mindenkori urai vagyunk, az alaptalan vádaskodás pusztá feltevése ellen is köteleességünk védekezni.

E ezélből kijelentjük ismételtlen, hogy állításaink igaz voltának tudatában a kérdéses czikkben foglalt állításainkat ma is fentartjuk s fentartani fogjuk mindaddig, míg annak ellenkezőjéről a nevezett tanító felettes hatóságának e tárgyban hozandó felmentő ítétele alapján meggyőződést szereztünk.

— S ha ez megtörténik, akkor nem mi leszünk azok, kik az elégtétel adással késni fogunk.

Ha valaki a nevezett tanító ártatlan voltának s hazafiasságának kimutatását óhajlja, úgy bizonyára mi is azok közé tartozunk, mert inkább látnánk magunkat alaptalanul vádaskodónak, mint megérni a szégyent, mely nem csupán egy emberre, de egy tisztességes karra, a magyar tanítók érdemes testületére is foltot vet.

Hogy czikkünk napvilágot látott s a vádat a nagyközönség elé vittük, azért a sajtót jogos támadás nem illetheti, mert jegyezzük meg itt, hogy közérdekről van

szó, s a közérdek előharcosa csak a sajtó lehet.

Hogy kellő körültekintéssel és megfontolással nem éltünk volna, azzal vádolhatók szinte nem vagyunk, mert nem csupán a panaszos levél nyomán — bár annak személye, kitől az eredt, már maga a garancia — de személyes tudakozódás és utánjárás után lépünk a nyilvánosság elé. De mindeztől eltekintve is eljárásunk ellen felhozott minden kifogás elcsik, mert a nevezett tanító már egyizben megintve volt, ez tehát visszacsés, mely súlyosabb beszámítás alá esik, s állításunk valószínűsége mellett szól.

Végül még csak azt jegyezzük meg, hogy a kérdésez cikkiünkben használt kifejezések olyan emberre, egy olyan magyar tanítóra, ki azt mondja tanítványainak, hogy „ti nem vagytok magyarok, hanem tótok,“ ha egyebet nem tett volna is, legyenek azon szavak bármily kemények is, sohasem elég súlyosak arra, hogy e vád igaz volta esetén azokkal az ember sújtva legyen.

Egyébként várjuk a felettes hatóság ítélkezését, s addig állításainkat fenttartjuk.

Jubileum.

Ötven év még egy nemzet életében is hosszú idő. Ezalatt nagyon sok változás jöhet létre politikájában, társadalmában és tényleg létre is jön. Mi volt a magyar nemzet ötven év előtt és mi most? Akkor abszolút uradalom alatt nyugtunk. Le volt nyűgözve a szabadságharcban kimerült nemzet. Meg volt kötve keze-lába. A sajtó nem fejthette ki áldásos működését, a gondolat szárnyait erősen megnyirbálták. És ma — ha nincs is meg az önállóság és függetlenség olyan mértéke, mely után minden magyar ember szíve vágyakozik, — mégis szabadon működhetünk minden téren.

Ilát annyira hosszú idő ötven esztendő hogy ilyen lényeges változások történnek ez idő alatt egy nemzet életében, viszonyában, mennyivel hosszabb idő ötven év egy népiskola történetében? Pedig a szarvasi status-quo izraelita hitközség iskolája ilyen hosszú múlttal dicsekedhetik. Alig husz évvel azután, hogy Szarvason zsidó vallású magyar ember meglepedett megalapították az izr. elemi népiskolát. A szarvasi izraeliták pedig tudommal sohasem voltak gazdagok és mégis, a miut csak módját ejthették — ha nagy anyagi megerőltetés árán is — áldoztak a cultura oltarán. Hiszen 1852-ben alig is volt más mint a tudományos tér, melyen a hazafiak működésükhöz méltó alkalmat találtak volna.

Kiesi, szerény kezdetből indult meg a tanítás, természetesen egy tanerővel. A tanítványok száma is csekély volt. De

hova-tovább szaporodván Szarvasnak izr. vallású lakossága, az iskola növendékei is számonbakk lettek. Jelenleg 70—80 között ingadozik az iskolát látogatók száma, kiket két tanérfrú buzgógn oktat.

A szarvasi Statusquo izrael. hitközség iskolája valóóságos missziót teljesített hitközségében. Szerencsésük volt, hogy a tanérfrúak — kiket a tanszékre meghívtak — felhívok magaslátán állottak mindég. S így történt, hogy azok, kik ez iskolából kerültek ki, el voltak látva azon alap ismeretekkel, melyek az életre fontosak vagy azok, diésőséges multu főgymnasiumunkban tovább folytatták tanulmányikat, olyan ismeretelhalmaz felett rendelkeztek, hogy a gymnasiumi tárgyak tanulása könnyűséggel történt, miről sok gymn. tanár tehet tanulbuzóyságot.

Felvetem tehát a kérdést, hogy vajjon ilyen szép multu iskola ötven éves jubileumát nem illenék-e, nem kellene-e megünnepelnünk? Azt hiszem, hogy mai napság, mikor hivatalnokok még tíz éves jubileumokat is megünnep, jogos az óhaj, hogy az izrael. statusquo hitközség iskolája 50-ik évét ünnepp nélkül elmulni engedni ne hagyjuk.

Felhívom tehát a nevezett hitközség elnökségét és iskolaszékét, vegyék kezükbe az ügyet, és csinálják meg vállaltva és lelkesedéssel az ünnepet! Meg vagyok fogzódvé, hogy Szarvas város társadalmának minden rétege örömmel vesz majd részt ez ünneppen. Mert ez ünnepp a magyar kultúra ünnepe lesz.

Szarvas, 1902. nov. 21.

Dr. Faragó Mór.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Vermes Zsigmond postalist Szarvason, f. hó 16-án eljegyezte Szabó Lipót hájos és művelt leányát Józsa kisasszonyt Szarvason.

— **A szarvasi kir. járásbírószág elhelyezésére** emelt épület munkálatai már annyira előhaladtak, hogy a vállalkozó az épületet a jövő év tavaszán rendeltetési céljának már át is adhatja. Minthogy azonban az épület nagysága folytán új berendezési tárgyak beszerzése vált szükségessé, e célra a m. kir. igazságügyminiszter 2400 koronát bocsátott rendelkezésre. A felszerelési tárgyak részben teljesen ujjonnan lesznek beszerzve, részben az eddigiek fognak átalakíthatni. Mint halljuk, az erre vonatkozó versenyajánlati felhívás nem sokára meg fog jelenni s lehetőleg helybeli iparosok bizatnak meg a felszerelési tárgyak elkészítésével. Tájékozást megemlítjük, hogy e tárgyak közül beszerzésre kerül kárpiptos munka mintegy 420 korona, asztalos munka mintegy 1260 korona, mázólo és javítási munkák mintegy 200 korona, egyéb vas- és üveg-áru-é körülbelül 318 korona, lámpaárúk mintegy 40 korona értékben és egyéb szükséges ezikkel, melyek annak idején külön-külön fel lesznek sorolva. Reméljük, hogy iparosaink nem fogják e munkákat is idegen kézre engedni, hanem méltányos ajánlatot tve, a biztos pénz nem hagyják idegen zsebekbe vándorolni.

— **Pályázat.** Kondoroson megüresedett II-od jegyzői állás betöltése végett, járásunk főszolgabírójá pályázatot hirdet. Pályázati kérvények f. hó 30-ig adandók be.

— **Ifjusági vacsora és koronaestély** volt tegnap este az Árpád szállodában, mely rendkívül jól sikerült. A táncmuláság, melyen az intelligentia színe-java vett részt, reggelig tartott.

— **Telephon.** Az ág. ev. templom tornyából tudvalevőleg telephon vezet le a községházára, mely által a toronyór pontosan jelezheti az eszelleges tüzvész helyét. A tűzoltók kérték a községet, hogy az új templom tornyából is vezessen be telephon. A község azonban ezt megtagadtal pedig kétségkívül rendkívül hasznos volna az új templom tornyából is bevezetni a tűzörégre a telephon.

— **Jó fogást** csinált községünk rendörése e hó 17-én akkor, mikor az öcsödi születésű s körözés alatt álló, Szarvason szolgálatot kereső Kocsis Gergelyt elcsipte. Kocsis Gergelyt a budapesti büntetős kir. járásbírószág f. évi ápril 15-én lopás vétsége miatt két hónapi fogházra ítélte, de mivel az elítélt többszöri idézés dacára sem jelent meg fogházbüntetésének elszervezése végett, a „Rendöri Közlöny“ f. évi június 24-ik számában, a szokásban levő Kocsis Gergely ellen elfogatási parancs lett közzé tve s ennek következtében tartóztatta le öt rendörőségünk s adta át illetékes elbánás végett a szarvasi kir. járásbírószágnak.

— **Munkások jutalmazása.** A gazdasági munkások jutalmazásának új formáját alkalmazza jövőre a földmivélsügyi miniszter. Ösztöndíj-alapítványképen a kiváló, jó munkások kiütetésére és jutalmazására ugyanis a gazdasági segélypénztárnál ezer tagsági helyet rendszeresített. Ezer kitűnő munkásért maga az állam fogja lefizetni a tagsági díjat. Öt év alatt összeszedheti magát az ilyen munkás és maga folytathatja tovább a befizetést. Ezek helyére azután ismét ezer szorgalmas munkást részesíthet az állam ebben az ösztöndíjszerű kedvezményben, a mi valószínűleg nagy mértékben hozzá fog járulni a gazdasági segélypénztár megkedveléséhez.

— **Tüzek.** F. hó 17-én este B. Szent András-on Sinka Pál bogár mesternek a háza padlásán, az ott felhalmozva volt forgács ismeretlen módon kigyulladt, de szerencsére még idejében észre vették a veszedelmet, mielőtt a ház teteje kigyulladt volna, eloltották. F. hó 18-án délelőtt a szarvasi Erzsébet ligetben, az ott felállítva volt, s a Garai testvérek tulajdonát képező nyári mulató helyiségét valaki felgyújtotta, s a faalkotmány a földszinéig legett.

— **Életunt főpincér.** Nusszer József, a „Központ“ kávéház főpincérje szerdán d. e. 11 órakor föbe lötte magát. A golyó a jobb halántékán hatolt be; mintbogy azonban a csontok közt megakadt, az orvosok remélik, hogy életben marad. Tettenek oka állítólag azon anyagi veszteségek, melyek az utóbbi időben érték. Az első segélyben dr. Takács László részesítette az életunt főpincért.

— **Jó tanácsok férfiek számára.** Egy svájcei humorista adja férfieknek a következő tanácsokat: 1. Ha a feleséged el akar ájulni, úgy távolíts el a közelélt minden ülőhelyet, az ájulás el fog maradni. 2. Ha a feleséged főfjárásról panaszkodik, tégy hamar a fejére egy divatos kalapot. 3. Ha a feleséged a kereveten végigdől és jajgat, hogy tagjai bágyadtak, úgy állj az ablakhoz és mondd a felesé-

gednek, hogy a legjobb barátja meg arra új ruhában. Bizonyos lehetsz a felől, hogy a tagjai azonnal vissza fogják nyerni régi rugalmasságukat. 4. Ha a feleségednek fáj a torka és azt mondja, hogy alig tud beszélni, akkor vedd a botodat és a kalapodat s menj a koresmába. Maradj ott a törzszakoladnál éjjel 3 óráig s akkor menj haza. A mint belépsz az ajtón, nyomban látni fogod, hogy a feleségednek visszatért a beszélni képessége.

— **Kiszabadult fegyenczek figyelmébe.** A P. N. apróhirdetési között olvassuk a következő felhívást:

Ura! Egy fiatal nő, akinek hatvanzer koronái van, aki a börtön keservei után édes boldogságban töltse éveit. Szerették meg irataikat, de ne a vádbeszédek, hanem az ügyesség vádiratait. Ha kegyes és elnéző volt az ügyész, tegyenek elléne följelentést hivatali mulasztás miatt, mert ő lesz az oka, ha most elszalasztják szerencséjüket. Minél nagyobb gaztettet vitt valaki végbe, annál több a reménye, hogy elnyeri az imádott hölgy hatvanzer oronát érv kezét. Ura, küldjék el arcképüket és élettörténetüket M. R. 4006. cím alatt a kiadóhivatalba, de óva intjük önöket, ne ékesítsék magukat idegen tollakkal, ne dicsékedjenek el mások gatteteivel, mert ez a kalandokért rajongó angyal elvállik az urától, ha kiszól róla, hogy az egy egész közönséges becsületes ember vagy valami kisebbszerű csirkefogó. Önagsága őszinte odandással és hitvesi tisztelettel csak egy többszörös rablójlikos, szóval egy nem szédelgő, hanem igazi, fegyházat viselt uriember iránt tudna viselkedni.

Nella.

Ha kődös, zord ősi napon
Illatos tavaszra vágyom,
Féldézem drága képed.
Csábos arczod nézem, látom...
Ekkor mintha
Tavasza volna.

Ha éjjel pihenni térek
S elkerül a csendes álom,
Hozzád repül fájó lelkem
S mig alakod nézem, látom,
Oh, ekkor van
Édes álomom. V. M.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ha az asszony nyelvos.

Nyári nap hevében a hüvös szobában dolgozat egy ifju házaspár, segédjével együtt. Az asszonykának — kinek nyelv-

bősége nagyobb, mint tudós Vámbérinek — eszébe jut, hogy 6 férje egyik barátjával rendez egy kis kedélyeskedést. Férje óva inti, ne tegye ezt. De nem azért aszony az asszony, hogy a férfi böles szavára hallgasson, házi felsőbbségének biztos tudatában felkeresi és férje nevében magukhoz hívja a háznak barátját.

Ez megjelen. A szokásos üdvözlések után az asszonyosság csipőre tett kezekkel eképen kezd barátkozni: „Mát te, szomtelek, piszkos, gyalázatos platykalészek, mit jár a szád”, s azzal, hogy beszédjének nagyobb nyomatókat adjon, a mangorló-fával úgy végig legyint a vendégen, hogy az bucsuszó nélkül, jajgatva távozik. Az asszony utána s az udvaron s az utcaán éles nyelvvel tovább üldözi s bucsuszóul azt az edényt vágja a fejéhez, mit rendes háznál a vendég elől el szoktak dugni.

A vendég megnehzelt e kedves fogadtatásért s panasszal járult a kir. járásbíróhoz elé.

Meg is jelent a bíróság előtt a férj, a harcziás kedélyű asszonyosság s a vendég 12 tanujával.

A tárgyalás megkezdése után az asszonyosság ismét megoldotta nyelve kerekét, hiába, hasztalan kérte az eljáró bíró neves haragjának lecsillapítására. Ötszörhatszori figyelmeztetés hiábavaló volt.

A férj nem tűrhette tovább s gyöngéden megrántotta kedves nejének gömbölyü karját, rendre figyelmeztetvén őt. Az asszonyosság ekkor néma lett, mint a sir, de csak azért, hogy egy percz mulva újra kezdje el szójátékat.

A rendet kedvelő férj kedves nejének kedélyét csilapitaudó, úgy nyakon törülte azt, hogy a járásbíróhoz egyetlen diványon találta magát, de ez elég is volt az asszonynak, mert miként egy furia, ugrott fel, s úgy rugta meg férjét kinondhallan részen, hogy e rugást a rugni szokott állatok is megirigyelték volna.

Tovább folyt a tárgyalás — mit e kedves családi jelenet kisért medrébe terelt, — a férj nem ezzel eltávozott s az asszonyosság maradt csak a küzdőterén, hogy a tanuk vallomásait ékes nyelvvel ellenőrizze. Hogy nagyobb legyen az ellenőrzés, szuronyos fogházor segített ebben ő nagyságának.

Az eredmény az lett, hogy az asszonyosság nyelvpróbatásán, őt napra az igazságszolgáltatás bajnoka lett, s most bent ül a hüvösön, hogy szenvedélyét teljesen lehülse.

Lopás. Pálunkás Sámuel, 64 éves szarvasi eszmadia már 10 évvel ezelőtt felhagyta a mesterségét, mert nem ment jól, azonban vesztére, mert az újonnan tanult mestersége, a lopás sem jövedelmezett, hanem fogház, börtön és fegyházba jutlatta az öreget, a ki ott sem javult meg, hanem ahogy kiszabadult, mint u szarka, minden ellopott. Így özv. Deli Józsefnél egy sárgaréz mozsarat, *Kransz*: Sándortól egy nadrágot, *Gyurcsán* András kocsija alól egy pár csizmát elemelt, mert amint mondá: „Élni kell! Ezen lopásokért 6 havi börtönt kaptam. Kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben, mert itt a tél. De különben is legutóbb azzal becsátották el a fogházból, hogy ilyen jó rab még nem volt és így ezért a lálat mindig tele kapta étellel.

A haláltan.

A szentandrásai előjárásnak sok gondot okoz Kőkény Anna leányzó, ki a mások vagyona ellen annyiszor követett el kihágást, hogy még rovására szedni is nagy dolog volna. Különböző lopási miatt már nyolcz ízben volt büntetve s nem kevesebb, mint 13 évet töltött börtönben. Hosszabb ideig volt a mária-nosztrai javító-intézet lakója is, de ez mitsem változtatott természetén.

Rövidt előéletére való tekintettel a büntető hatóság különös súlyt helyez reá, hogy ha szabad lábon van, csak szülőhelyén tartózkodhassék. Ez a szigorúság a szentandrásai bírónak szerez fölösleges kellemetlenséget. Tisztába van vele, akármint csinálnak is, Anna leányasszony ismét csak lop, mivel hogy a véteben van. De mert a közrend megvételei, hogy az ilyen veszélyes egyén lehetőleg ártalmatlanná tétessék, parancsba adta ki:

— Te pedig Anna ezentul minden éjjel a községházán hálsz.

Nem mondhatni, hogy a bíró goudoskodásától Kőkény Anna el lett volna ragadtatva, panaszkodott is Bontovics Jánosnének:

— Nem értem bíró uramat, minek ártja magát a szegény ember dolgába.

S bárha elég szigorú felügyelet alatt állott, ez nem gátolta meg abban, hogy itt is, ott is ahol szerét ejtette, aprójszót ne lopjon. Az értékesítés Bontovicsné gondja volt, kinek ebben Bohák Jánosné is segédkezett. A sürin fellhangzó panaszok arra bírták a község érdemes fejt, hogy rendelkezéseit megszigorítsa. Maga elé czítalta az enyveskező perszónát s tudtára adta:

— Te pedig Anna, mihelyt alkonyodik, kötelességednek tartsd a községházára jönni, mivel hogy nem bízom az erkölcsödben.

A rendőröknek is lelkére kötötte, vigyázzanak reá, mert ha későn kerül elő, ismét hiányosság lesz a gazdasszonyok baromfiállományában. Kőkény Anna nagyon megsértődött, s feltette magában, hogy bosszút áll. Igaz ugyan, hogy a legfeketébb hálatlanságot követte el ezal, mert szállásadó gazdát károsította meg. Egy éjjel, midőn a községházán még az éjjeli örök is az igazak álmát aludták, elvitte az egyik rendőr pokróczát. Egyenesen Bontovicsnéhez állított be, kit megbízott, hogy ha lehet, adja el.

A pokrócz eltűnése nagy felháborodást keltett. A károsult rendőr nem teketóriázott sokat, hanem kérdésre vontá:

— Hé, hova vitted a pokróczomat?

— Én nem láttam.

— Ne prézsmítájl sokat, hanem add elő, mivel hogy annak esakis te lehetsz az elsikerítője.

Kőkény Anna makaeszkodott, égre-földre esküdött, hogy a pokróczot nem látta, száradjon el a keze, ha hozzányult. Később azonban, mikor erélyesebben fogták, bevallotta, hogy Bontovicsnének megtalálják. A jeles asszonyosság egy kissé elfehéredett, ahogy a rendőrök meglátta s nem tartván tanácsosnak a hazudozást, szépen előadta a pokróczot, de azval mentegődött!

— Anna azt mondotta, az övé, azért vettem meg tőle.

A rendőrök az udvaron egész csapat

idegen tyukot, pulykát, ruozát láttak kapargálni és fityfrikelni, ami felkeltette kíváncsiságukat. Firtalni kezdtek, hogyan kerültek oda? Bortovicsné kezében tagadt, de később beismerte, hogy a Kókény Anna révén; — s miután már úgy is benne volt a szószban, felebaráti szeretetből beírította Bohák Jánosné is, előadva, hogy az ép úgy összekötésben állott Annával, mint ő.

A törvényszéken azzal védekezett, fogalma sem volt arról, hogy a pokrócz lopott jószág, mert jóhiszeműleg vásárolta meg. Ezt már a tolvaj sem állhatta meg szó nélkül, szemrehányó hangon fordult felé:

— Ugyan, ugyan, hogy mondhatz ilyet.

Bortovicsné megzavarodva sütötte le szemét s a bíró kérdésére beismerte, tudta, hogy a pokrócz a rendőre volt s azt Kókény Anna lopta.

A törvényszék a tolvajt mint visszaesőt 1 évi börtönrre, Bortovicsnéét orgazdaság vétsége miatt 1 havi, Bohák Jánosnéét bünrőzségért 5 napi fogházbüntetésre ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Piacz.

— Péntek, November 21. —

Elkelt 2500 mm. búza.	frt.
Finom piros búza	7:50—7:60
Jobb faj merkantil	7:30—
Merkantil sárgás	7:10—
Üszkös búza	7:00—
Uj zab	—
Uj köles	—
Ó-tengeri	6:40—
Tengeri új száraz	5:75—
Luczerna mag prima	—

Miőnő baromfi tenyésztünk? *

Sokan fordultak ezen kérdéssel hozzánk, — tehát mindazoknak szól e közlemény válaszkép külön értesítés helyett, kik a kérdésös-ködök közül lapunk olvasói.

A fenti kérdésre az első feleletem: *gazdasági baromfi*. Melyek a gazdasági baromfiak? Azok, amelyeket e közlemény folyamán felsorolok. Van ugyan még ezeken kívül sok-sok gazdasági vagy baromfi fajta, de ezek nem a mi viszonyaink közé valók.

A *tyukféllekből* tenyésztendők volnaak tisztavérben a langszán, plimut és az orpington idegenfajták, hazaiak közül pedig tisztavérben a fehér, sárga és a kendermagos magyar, valamint e színekben a kopasznyaku tyúk. A magyar tyukok keresztesére önként ajánlkoznak, miszerint a külföldi kakasok, amely keresztesékek ivadéku, igen figyelemre méltók.

A *ludak* közül a félvér magyar ludak berendezendők az emdeni gunárokkal, hogy megfelelő test-és tollminőséget nyerjünk.

A *kacsáknál* ugyanezen czél elérésére a tiszta fehér tollu kacsa-tojókat okvetlenül a pekingi gácsérral kell berendezni, de lehet

a pekingit igen jó pénzügyi sikerrel tisztavérben is tenyészteni. Más lud és kacsa tenyésztése nem czélirányos, sőt köztenyésztési szempontból igen káros is.

A *pulykánál* ugyancsak a fehér szín legyen az alap s ahol a fehér pulykák elég nagyok és súlyosak, ott azok telivérben tenyésztendők, ellenben ahol a fehér pulykák kistestűek, ott nagyon jó lesz belekevernü a bronzpulyka véré, mely ugyan az első 1—2 évben eltartkítja a fehér pulykakat, de okvetlenül meg is nagyobitja testüket, megedzi szervezetüket a különféle fertőző baromfi betegségekkel szemben.

Ahol fehér színre súlyt nem helyeznek, ott ajánlhatom a bronzpulykának tiszta vérben való tenyészését.

Most azt kérdezheti valaki, hát miért kell az egész országban ily irányban tenyészteni, mi ennek az előnye s van-e ebből a tenyésztőnek valami haszna?

A baromfi fajok tenyésztésénél okvetlenül kellett rideg határvonalak közé szorítani a *köztenyésztési irányt*. Mert ha ily kis országban minden tenyésztési ágban nem járunk el egyöntetűen és czélutadatosan s így kivitelre kerülő nyersterményeink nem lesznek egyöntetűek egységűek, nem leszünk képesek a külföldi világpiacokon a legmagassabb árakat kivitt termékeinkért elérni.

Ha azonban úgy járunk el, mint más kis országok, s mindent közös elhatározással és öntudatos czélzattal kezdemenyezünk és visziünk véghez, akkor terményeinket a külföldön bizonyára első helyen fogják emlegetni.

Ha tehát az egész országban — feltéve, hogy ez valaha bekövetkezne — a font esetelt tenyésztési beosztás szerint tenyésztendőnek baromfiakat s attól soha, semmi körülmények közt el nem térnének, rövid néhány év leforgása alatt elérhetnők azt, hogy hazai baromfi tenyésztésünk költséres, sőt hátramoszóra emelkednék a mainak, mert emelné azt a hovatovább növekedő kivitelünk.

Tudjuk jól mindnyájan, hogy azt szeretjük tenyészteni, amit jó áron mindenkor el tudunk adni. Ha tehát a baromfi mindenkor volnaak jó vevők, többet is tenyészthetnénk.

Előnye volna ennek az állapotnak az, hogy egy kisebb vidéki körzetekben is a nagykereskedők maguk eszközölhetnék — minden közvetítés nélkül — a bevásárlásokat, mert a kis területről is aránylag sok és egységű tojás, baromfi vagy toll volna beszerezhető. Az ily beszerzéseknél természetesen nagyobb árak volnaak elérhetők s így az egyes tenyésztők kezeihez is több pénz jutna nemcsak a több baromfiért, de a jobb minőség fejében is.

Itt a tél. A jó gazdaasszonyok most selejtezik ki baromfiállományukból a hitványakat és öregeket s most állapítják meg a tenyésztőrzseket. Köteltségem figyelmeztetni a hazai tenyésztőt, szivlje meg igaz tanácsomat s tegyen ezzel kísérletet. Meg vagyok róla győződve, hogy ennek követése nemcsak örömet, de hasznat is fog hozni.

Lehel-e szebb kép annál, ha egy udvart egyszínű, egységű szép baromfiak díszítik? Nem büszkesége-e ez a gazdaasszonynak? Aki nem tenyésztel drága baromfi fajtákat, az természetesen olcsóbbakat, — *de egyfajta s az is egyszínű, egységű legyen.*

Bálinffy József.

Kísérlet a tehének tőgygümőkórjának elfojtására.

A tehének tőgygümőkórja a legveszedelmesebb betegség, mely a legradikálisabb gyógykezelést kívánja. A legveszedelmesebb azért, mert az emberekre is átterjed, sőt az egész marhaállományt is veszélyezteti. Már régebbi idő óta több-kevesebb eredménynyel s most újabban a berlini főiskolán végeztek nagyfontosságú kísérletet, a mely ha elfojtani nem is tudja, de terjedését meggátolni képes. A kísérlet tárgya egy oly tehén volt, a melynek tőgye jobboldali negyedében gümőkóro volt. Az ebből fejt tejből 15 grammot kaptak egyéb takarmánnyal a kísérletet álló tengeri nyulak. Az eredmény az volt, hogy az összes huszonöt nyul gümőkórba esett. Egy másik csoportnak 0.00001 grammnyi tej vízzel hígítva oltatott hasüregébe, s ezek is kivétel nélkül gümőkórba estek.

Ezekből is látható, hogy a legkisebb mennyiségű tej is elegendő arra, hogy a bajt bárki megkaphatja. S e körülmények közegészségi szempontból horderejét ma már mindenütt belátják s még Oroszország is hat állatorvost bízott meg kizárólag azzal, hogy a tehénészetekeket folytonosan vizsgálják s a tőgygümőkórosokat kizárólagván, azok megsemmisítése iránt intézkedjenek. Mi sem ajánlhatjuk eléggé gazdáinknak, hogy a maguk, családjuk és embertársaik egészsége érdekében kutassák, pulatoltassák gümőkóros teheneiket s értékesítsék azokat, ha lehet, mézárszéki uton, mert ilyen módon, ha lassau is, de apasztani fogják szarvasmarhaállományukban a gümőkórosok számát.

Szerkesztői üzenetek.

— Névtelen levelekre nem válaszolunk. —

Szerkesztő üzenet. 1. Joga volt hozzá. 2. Azt nem jól mondta.

K. L. Ücsöd. 1. A napi hírek rovatában megtalálja. 2. Sorsjegyet nézze meg valamelyik fővárosi napilapban, avval nem foglalkozhatunk.

Bakla. Mi a szerelem? — elégedjen meg avval, hogy süitét verem.

Hirdetmény.

Olcsó és mégis jó KŐSZÉN és TŰZI-FA.

Erdőim kőszénbányáim nincsenek, különvonatok sem szállítják részemre a tüzi-fát és kőszent, mégis azon helyzetben vagyok, hogy Szarvason, Kossuth-utca 490. sz. alatti tüzi-fa és kőszéntelepemről fűtő és kovács-szenet, valamint száraz és egészséges tüzi-fát jutányosabban szállítok, mint bárki más Szarvason. — Tüzi-fát megrendelés szerinti nagyságra fűrészelve és aprítva is szállítok. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy Piacz-téri üzletemben friss kassai virsli állandóan kapható. Tisztelettel

PLETENIK JÓZSEF, kereskedő.

DOLESCH JÓZSEF 1075.
SZ. HAZÁNÁL KÉT SZOBA
MAGÁNOS URAK RÉSZÉRE
..... KIADÓ.

ÁRJEGYZÉK

POPJÁK GYÖRGY tüzifa- és szénüzletéből Szarvason,

(Jókai Mór-utca 1254—55. számok alatt, a piacztér mellett).

Tüzifa.

	Korona	fill.
Bükk-, vagy cser-, hasábos fa vagononként Szarvas állomásnál 10,000 kgr.	144	—
Kővezetvám és vagonból kirakás külön	4	—
Házhoz szállítás és összerakás külön	8	—
Felvágva, hazaszállítva 100 kgr.	2	—
Egyszerre 5 métermázsza vételnél	1	80
Méterenként össze rakva és hazaszállítva	13	—

Kőszén.

Rendelő címére feladva, házhoz szállítva 10,000 kg.

Porosz max Grube, legprimább darabos- vagy koczka-szén	360	—
Porosz szalon, darabos- vagy koczka-szén	320	—
Petrozsényi darabos- vagy koczka-szén	260	—
Salgótarjáni tömör-szén	220	—
Vulkán legjobb hazai darabos vagy koczka-szén	270	—
Tatai tömör-szén	235	—
Légszesz-koksz prima	410	—
Tatai brikett (legjobb) szalon szén	250	—

Raktáron levő szenek árai hazaszállítva és pormentesen átrostálva.

Porosz max 100 kgr.	3	80
Porosz szalon szén 100 kgr.	3	60
Vulkán szén 100 kgr.	3	20
Petrozsényi 100 kgr.	3	—
Salgótarjáni 100 kgr.	2	60
Légszesz koksz-szén 100 kgr.	4	40
Tatai brikett 100 kgr.	2	90

Videki vevőnek, a menyihen a szállítást nem kívánja, minden szén 20 fillérrel olcsóbb 100 kilogrammonként.

Építkezés.

Mész, égetett, darabos, híres lakasinczi	3	60
Mész, égetett, (más bányákból) jó darabos, 100 kgr.	3	20
Portland cement (állandóan friss) 100 kgr.	7	—
Rómán cement " 100 kgr.	3	20
Éles homok, vékánként	—	30
Élszigetelő-lemez 5 ^m erős	1	—
Nedves falaknak szárazzá tétele saját tapasztalat alapján aszfalttal ☐ méterenként	—	50

Nagyobb megrendelésnél megfelelő árengedmény.

Ipari cikkek.

Kovács-szén osztrai 100 kgr.	4	—
Faszén 100 kgr.	6	—
Karbolineum 100 kgr.	24	—
Szőlőkarókat (tölgyfából) jutányos áron szállítok.		

T. vevő közönség nagybecsű megrendelését kéri

POPJÁK GYÖRGY.

Hirdetők figyelmébe!!

A „Szarvasi Hirlap“ **uj évi mellékletébe** (mely 600 példányban fog megjelenni) hirdetéseket **december 15-ig** bezárólag fogadunk el.

A „Szarvasi Hirlap“ **karácsonyi mellékletébe** pedig **december 5-ig** fogadunk el hirdetéseket.

A „Szarvasi Hirlap“
kiváltsága.

Vihar-zúgás, Pacsirta-dal.

++++ Költemények. +++++

Irla: FARKAS ANTAL.

0 0 0 ÁRA: FÜVE 1 K. 0 0 0
ANGOL VÁSZONKÖTÉSSEN 2 K.

— Kapható: —

Müller Károly könyvkereskedésében
és a lap nyomdájában.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy **üzletemet megnagyobbítva**, eddigi üzletem mellett

kész ruharaktárt

rendeztem be. Állandóan nagy raktárt tartok úgy férfi- és gyermekruhákban, mint női confectionban.

Egyben ajánlom az őszi időnyre

úri és női divatárú üzletemet,

ahol az összes czikkek, mint úri-, női- és gyermekcipők, fehérműek, keztyűk, csipkék, szalagok, kalapok, esőernyők stb a legfinomabb minőségben, legolcsóbb árban beszerezhetők.

A t. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Ungár Jónás.

11-8 I. 33.

00 DOLESCH JÓZSEF 00

könyvnyomdájában

egy jócsaládból

.. való FIU, ..

00 TANULÓUL 00

— felvétetik. —

Két

kertész tanonez

akik a magyar nyelven kívül

a tót vagy német nyelvet is be-

szélik, azonnal felvétetnek.

Bővebb felvilágosítást ad Pepikerben

Jelinek uzradalmi
főiskolász.

45

3-3

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **fürdő és vízvezeték berendezések.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

Üzlet-megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint Szarvason, a **Deák Ferenc-utca 556. sz. a.** (Baginyi-féle házban, a Szarvasi Hitelbankkal szemben) törvényszékieleg bejegyzett üzégem alatt, egy új, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

BÁDOGOS ÜZLETET

nyitottam. Raktáron tartok mindennemű konyhafelszerelési czikkeket, diszedényeket horgonyréz és más fémekből. Elvállalok bármennemű bádogos munkát u. m. torony- és tetőfedések, csatornák, vízgyűjtő-katlanok, tetőablakok, vázák és esücsök egyszerű és diszes kivitelben. Ezenkívül elvállalok vízvezeték és fürdőberendezéseket, szagtalan csetet felszerelését,

Acetylen berendezéseket.

Pontos és gyors munka. Jutányos árak. Mérték és rajz szerinti megrendelések pontos kiviteléért szavatolok. És minden e szakmába vágó munka és javítás elfogadtatik.

Egyben van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, miként Kerekes Mihály b.-csabai cserépkályha-készítőnek lerakata van üzletemben, hol is az érdeklődők azt megtekinthetik s esetleges megrendeléseket, kályhajavítását, átrakását és tisztítását is elfogadom.

Beesés pártfogásukat kéri alázatos szolgáljuk:

FORSTER KÁROLY^{né.}

14 3 I. 34.

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Cserépkályha raktár.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Épület- és díszmű-árúk.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Acetylen felszerelések.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

— Díszes szemfüdelek s érczkoporsók. —

Marosi Pál

épület- és butor-asztalos
temetkezési intézete

SZARVASON 1571. sz. alatt,
Kossuth- és Hunyad-u. sarkán
[Konstantinovicz-féle ház].

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy évek óta fennálló
épület- és bútorműhelyemet, ércz- és fakoporsó raktáramat

ujólag berendeztem s minden iparkodásom odairányul, hogy a n. é. közönségnek e nemű gyártmányokkal, u. m. **a legkitűnőbb anyagból készült ércz-, tölgy- és feyőfa-koporsókat**, továbbá szemfüdelt, matracz-párnát, természetes és csinált virágokból készült **koszorúkat**, feliratos szalagokkal, a lehető legnagyobb választékban tetemesen leszállított árak mellett szolgálhatok.

Elvállalok minden rendű és rangu temetések rendezését a legdíszesebbtől a legegyszerűbbig — fakoporsók 2 koronától s érczkoporsók 68 koronától felebb — kívánatra díszes gyászkosccsival, szobabehuzattal, gyászlobogó, díszes ravataltakarók, gyertyatartók és fáklyákkal, azonkívül sírfeldíszítet, hullaszállítást vidékre és viszont, szóval minden e téren előforduló megrendeléseket a legpontosabban és legjutányosabban eszközölök.

==== Gyászjelentések nyomtatását és szétküldését is eszközölöm. ====

M ly tisztelettel

MAROSI PÁL épület- és bútoreasztalos
= SZARVASON =

22-13 1. 11.

— Sírkoszorúk és szalagok. —

DOLESCH JOZSEF

.Belicey-út. **könyvnyomdája** .Szarvason.

Hibátlan munka!

ELVÁLLALOK

A KÖNYVNYOMDÁSZATBAN
ELŐFORDULÓ
MINDENFÉLE MUNKÁKAT.

.. Béli meghívók ..
.. Tánczrendek ..
.. Névjegyek ..
.. Levélpapírok ..
.. Borítékok ..
.. Gyászjelentések ..
.. Körlevelek ..
.. Számlák ..
.. Jegyzékek ..
.. Részvények ..
.. Évi jelentések ..

Olcsó árak!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani a modern kor igényeinek teljesen megfelelő, a legújabb irányzatú betűkkel és gépekkel dűsan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT.

Mely körülménynél fogva vállalkozok minden a könyvnyomdászathoz előforduló munkák izléses, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett. o o Beccses megrendeléseiket kérve, tisztelettel DOLESCH JOZSEF.

Izléses kiállítás!

NYOMDÁM

TÖBBSZINBENI MUNKÁK
NYOMTATÁSÁRA
DÜSAN VAN BERENDEZVE.

... Díszművek ...
... Könyvek ...
.. Arjegyzékek ..
... Naptárak ...
... Ujságok ...
.. Alapszabályok ..
... Rőpiratok ...
... Színlapok ...
... Bárczák ...
.. Falragaszok ..
... Táblázatok ...

Jó anyag!